

Bog anmeldelser.

Danmarks Mejeri-Drifts-Statistik. Udgivet ved Statstilskud af Udvalget for Mejeri-Statistik. 20. Aarsberetning (Regnskaber for 1916) udarbejdet af Kontoret for Mejeri-Statistik ved Kontorchef *Johannes Kyed*. 288 Sider. (Odense).

Statistiken indeholder Oplysninger om 732 Andelsmælkeriers Aarsregnskaber. Da der for Tiden findes omtrent 1200 Andelsmælkerier her i Landet, er det Materiale, af hvilket Gennemsnitstallene er udregnede og paa hvilket de almindelige Betragtninger er bygget, saa bredt, at de fremkomne Resultater faar Gyldighed for det samlede Mælkeribrug. Det er næsten trivielt at fremhæve, at paa mange Omraader har Aarets unormale Forhold præget Resultaterne, saaledes viser navnlig Driftsudgifterne, særlig til Brændsel, en betydelig Stigning, medens til Gengæld de højere Smørpriser og den stadigt voksende Osteproduktion vejer til paa Indtægtssiden. Af de almindelige Resultater skal her fremhæves følgende:

Det gennemsnitlige Antal Køer pr. Mælkeri, der fra 1914 til 1915 gik ned med 36, er atter aftaget fra 1915 til 1916, nemlig med 63. Til Gengæld er den aarlige Mælkemængde pr. Ko i det sidste Aar vokset med 23 kg, hvorved Tilbagegangen i Mælkemængde pr. Mælkeri kun bliver $7\frac{1}{2}$ pCt.

Forbruget af Mælk til 1 kg Smør var i 1914 25.4 kg, i 1915 25.2 kg og i Fjor 24.7 kg. Der er altsaa en ret betydelig Nedgang, $\frac{1}{2}$ kg fra 1915 til 1916 — en Nedgang, der er ensbetydende med et Merudbytte af 3 kg Smør pr. Ko. Selvfølgelig vilde det, som Beretningen fremhæver, være af Interesse at faa oplyst, om denne Nedgang af Mælkemængden til 1 kg Smør alene skyldes, at det er de daarlige Malkere, som er solgt bort, eller om ogsaa Fodringsforholdene er Skyld heri.

Gennemsnitsprisen pr. kg Smør var i 1914 212.9 Øre, i 1915 271.9 og i Fjor 305.2 Øre — det vil med andre Ord sige,

at Prisen fra 1914 til 16 er steget med godt 92 Øre pr. kg. Men i samme Tidsrum er Krafftoderet blevet omtrent 3 Gange saa dyrt og de egentlige Driftsudgifter er stegne med 20 pCt. Selvfølgelig formindskes Smørproduktionens Udbytte meget herved og har i Vintermaanederne næppe været bedre end i Aarene før Krigen, snarere ringere.

En direkte Sammenligning mellem Nettoudbyttet i 1916 og de foregaaende Aar kan ikke foretages, da Mejeristatistik-Kontoret for 1916's Vedkommende har sat Prisen paa den skummede Mælk og Kærnemælken til 4 Øre pr. kg og paa Vallen til 1 Øre mod henholdsvis 2 Øre og $\frac{1}{2}$ Øre i de foregaaende Aar.

Osteproduktionen er vokset i 1916. De Mælkerier, hvis Regnskab er i Driftsstatistiken, har fremstillet Ost af 6.5 pCt. af den samlede Mælkemængde mod 4.1 pCt. i 1915. Mælken er gennemsnitlig udbragt til en betydelig højere Nettopris i Sammenligning med i 1915, men Forøgelsen svarer vel omtrent til Stigningen af Mælkens Foderværdi.

Udgifterne til Brændsel har i Gennemsnit for alle Mælkerierne været 254 Øre pr. 1000 kg imod 163.4 Øre i 1915. Af Brændselsmidlerne har Tørv været det billigste og Kul det dyreste, hvad der fremgaar af følgende Tal:

Udgiften til Brændsel har i Gennemsnit været for Mælkerier, der benytter

udelukkende Kul Øre pr. 1000 kg Mælk	udelukkende Brænde Øre pr. 1000 kg Mælk	udelukkende Tørv Øre pr. 1000 kg Mælk
272.9	170.8	156.8

eller i Gennemsnit for samtlige Mælkerier 254 Øre.

Dansk Tidsskrift-Index. Systematisk Fortegnelse over Indholdet af 180 danske Tidsskrifter. Udarbejdet af Underbibliotekar ved det kgl. Bibliotek *Svend Dahl* og Bibliotekar ved Statens Bogsamlingskomite *Th. Døssing*. Anden Aargang 1916. Udgivet med Understøttelse af Undervisningsministeriet. 334 Sider. (J. L. Lybeckers Forlag. Københ.). — Da 1. Aargang af Tidsskrift-Index'en udkom i Fjor, henledte nærværende Tidsskrift Opmærksomheden paa den og anbefalede den paa det bedste (jvfr. forr. Aarg. S. 445). Der er selvfølgelig Grund til at gøre det samme i Aar. Udvalget af registrerede Tidsskrifter er forøget fra 165 til 180, og gennem sine ca. 6000 Titler afspejler Index'en praktisk taget alt, hvad der har staaet paa Dagsordenen i vor Tidsskriftslitteratur, heriblandt 28 Tidsskrifter vedrørende Land-, Skov- og Havebrug samt forskellige landøkonomiske Bierhverv. Og i Emneregistret er det

saare let at finde, hvad man har Brug for vedrørende en bestemt Sag; medens man tidligere møjsommeligt maatte gennemstøve en Række Tidsskrifter for at finde de, i hvilke en bestemt Sag var behandlet — og saa var man ikke sikker paa at have faaet alt med —, faar man nu gennem Index'en hurtigt, let og sikkert Besked herom samt om de forskellige Afhandlingers Størrelse.

For Landbrugslærere, Konsulenter, Landbrugsforfattere og mange andre, der arbejder i og ved Landbruget, vil Dansk Tidsskrift-Index være en saare nyttig Vejleder.

Kvægfedning. Et »Prisskrift« udgivet af Det kgl. danske Landhusholdningsselskab. — Bogen er skreven af Fodermester *Laurits Okholm*, Karlshøj pr. Rødvig, og spænder over 104 Oktavsider. Den er fremkommen i Følge Landhusholdningsselskabets i 1915 udsatte Præmie for en Afhandling om Fedning. Dommerudvalget, bestaaende af d'Hrr. Statskonsulent *A. Appel*, Proprietær *Hansen*, Stenagergaard, og Proprietær *Poulsen*, Quelstrup, fandt af de indkomne 7 Besvarelser ovennævnte som den bedste, og den blev derefter tilkendt Præmien.

Ved Læsning af Bogen faar man Indtryk af, at Forfatteren har en god og mangeaarig Praksis bag sig, og at han ogsaa ret flittigt har benyttet sig af den foreliggende Literatur, ogsaa af den nyeste.

Vi faar først en kort historisk Indledning, derefter en Oversigt over Værdien af vor Overskudsudførsel af levende og slagtet Hornkvæg, hvoraf det fremgaar, at vi i 1901 udførte for 15,2 Mill. Kr. og i 1914 for 68,0 Mill. Kr., altsaa en betydelig Stigning. Derefter omtales Fedekvægets Bygning og derunder de Fordele og Mangler, de her i Landet benyttede Kvægracer, Korthorn, rødt og jysk Kvæg frembyder som Fededyr; saa omtales Ernæringen, de forskellige Fodermidlers Fednings- og Gødningsværdi, Vinterfedning og Sommerfedning, Fedning af ældre og yngre Dyr, malkende og ikke malkende, og endelig Fedekvægets Pleje og Fedningens Rentabilitet.

Om Fodermidlerne anfører Forfatteren bl. a., at en lige lig Blanding af Soyakager, Jordnødkager, Sesamkager og Hampefrøkager har givet lige saa stor Tilvækst som samme Vægt af Hørfrøkager. Kokuskager, Palmekager og Majs omtales ogsaa som meget gode Foderemner til Fedning. Roer er billige, og man kan med Fordel give ca. 100 Pd. Roer pr. voksent Fedekreatur daglig; men ved Siden deraf maa gives passende Mængder af Kraftfoder; ensidig Roefedning giver løst

Kød og tykmavede Dyr, som i Handelssproget benævnes »Vandhunde«.

Under Omtalen af Fedningens Rentabilitet kunde ønskes anført flere Forsøgsresultater og flere Regnskaber. Men at Bogen i saa Henseende ikke er fyldigere, bør næppe lægges Forfatteren til Last. Vort Forsøgslaboratorium er jo endnu ikke saa vidt fremme med sine Fedningsforsøg, at Resultaterne har kunnet offentliggøres, og hvad der foreligger fra anden Side er sparsomt, og det sidste kan ogsaa siges for Regnskabernes Védkommende. Kunde Bogen muligvis give Anledning til, at erfarne Federe kom frem med de Resultater, de maatte ligge inde med, vilde det være vel, netop i en Tid som nærværende, da Interessen for Fedning er stærkt fremme.

Bogen indeholder mange gode Tanker; den fortjener at læses.

Korsagergaard, Brørup.

K. N. Kristensen.

Danmarks Smør-Pris-Statistik. Udgivet af Udvalget for Mejeristatistik. 14. Aarsberetning. Udarbejdet af Kontoret for Mejeristatistik ved Kontorchef *Johannes Kyed*. 31 Sider. (Odense).

Fortegnelse over samtlige Mejerier og Mejeriorganisationer i Danmark. Udgivet af Udvalget for Mejeristatistik. Udarbejdet af Kontorchef *Johannes Kyed*. 3. Udgave. 78 Sider. — Af Fortegnelsen fremgaar, at der for Tiden findes 1199 Andels- og 336 private Mælkerier her i Landet. (Odense).

Danske Mejerier. Illustreret Haandbog for Mejeribrug i Danmark. Af Konsulent *G. Ellbrecht*. 33.—34. Hefte. (Selskabet til Udgivelse af nationale Haandbøger. (Københ.).

Maribo Amts økonomiske Selskabs Aarbog 1916. (Nykøbing F.).

Respirationsapparatet, dets Betydning og Anvendelse ved rationelle Forsøg over Hornkvægets Mælkeydelse. 94. Beretning fra Forsøgslaboratoriet. 180 Sider. (Aug. Bangs Bogh. Københ.).

Undersøgelse af Kosten paa Aandssvageanstalten i Brejning. Ved *M. Hindhede* og *Signe Nielsen*. Særtryk af »Nyt Tidsskrift for Abnormvæsenet«. 42 Sider. (Københ.).

Beretning fra Statens Planteavljudvalg for Finansaaret 1916—17. Udarbejdet af Statens Planteavlskontor. 177 Sider. (Københ.).

Aarsberetning om Det kgl. danske Landhusholdningsselskabs Virksomhed i 1916—17. Udarbejdet af Selskabets Sekretariat. 165 Sider. (Københ.).

- Eget Hjem og egne Midler.** Med Forslag til et fælles Pengeinstitut for Udstykningsforeninger, Tyende-Spareforeninger, Husmændenes Spareforsikring m. m. Af Redaktør, Overretssagfører *L. Th. Arnskov*. 57 Sider. (Albert Bayers Forlag. Aarhus og Københ.).
- Andelsbevægelsen i Danmark.** Udgivet af Andelsudvalget og udarbejdet af Sekretær *H. Hertel*. 11. Hefte. (G. B. N. F. Københ.).
- Oversigt over Landbrugsplanternes Sygdomme i 1916.** Af *J. Lind*, *Sofie Rostrup* og *F. Kølpin Ravn*. 26 Sider. **Hundegræs-Bakteriosen.** Ved *J. Lind*. 9 Sider. 114. og 115. Beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur. (Københ.).
- Oversigt over de af Danmarks geologiske Undersøgelse i Finansåret 1916—17 udførte landøkonomiske og praktiske Arbejder.** Udgivet af Danmarks geologiske Undersøgelse. III Række, Nr. 16. 38 Sider. (C. A. Reitzel's Bogh. Københ.).
-